

OPONENTSKÝ POSUDEK MAGISTERSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Diplomant: Jan Doležal

Název práce: Zobrazení hodnoty ekonomického růstu v médiích
(obsahová analýza vybraných českých deníků)

Univerzita Karlova v Praze, Fakulta humanitních studií, Katedra
sociální a kulturní ekologie. Praha, 2008.

Vedoucí DP: Mgr. Arnošt Novák

Jan Doležal se ve své práci zabývá tím, s jakými rámci a s jakým hodnocením jsou ve vybraných tištěných denících spojovány pojmy hrubého domácího (resp. národního) produktu a ekonomického růstu. Vychází při tom z adekvátní teoretické rešerše (včetně řady zahraničních titulů), na základě které na jedné straně zpochybňuje nekritické zacházení s pojmem ekonomického růstu, na straně druhé konstatuje, že nejen nekritické, ale spíše jednoznačně pozitivní vnímání ekonomického růstu je běžným jevem v současné euroatlantické společnosti. Diplomant se následně na pokouší pomocí obsahové analýzy zjistit, zda-li média operují s danými pojmy kriticky, či nikoli.

Autor stanovuje následující hypotézy:

- „ekonomický růst (HDP) je ve zkoumaných denících zobrazen spíše jako jev pozitivní
- pokud jsou ve zkoumaných denících zmíněny negativní důsledky ekonomického růstu, kladná hodnota ekonomického růstu zpochybněna není
- ve zkoumaných denících jsou pohledy (zobrazení) odmítající ekonomický růst (a HDP) spíše okrajovým jevem“ (s. 41-2).

První hypotéza se potvrdila pouze částečně; podle okódovaných dat se jedná o pojmy, s nimiž se často nepojí žádné hodnocení, i když pokud k hodnocení dochází, jedná se takřka vždy o hodnocení pozitivní. Druhá hypotéza se sice nepotvrdila, její sledování skrze rámec Pochyb však přineslo zajímavý poznatek, že negativní dopady ekonomického růstu jsou tematizovány v případě cizích ekonomik, zejména čínské. Třetí hypotéza se jednoznačně potvrdila.

Upozorním nejdříve na některé nedostatky práce. Především musím – nerad, neboť posudky by se měly zabývat především vědeckým zvládnutím témat – poznamenat, že vedle řady typografických a drobných ortografických vybočení se v práci na několika místech vyskytují závažná porušení pravopisných norem (např. s. 47 – „moderní společnosti přešli“ atp.). Svědčí to o nedůslednosti při kontrole textu. S tím zřejmě souvisí i uvedení neznámého autora pod značkou XY na s. 19-20, jehož identita by měla být odhalena u obhajoby. Dále se domnívám, že váha jednotlivých kapitol mírně upřednostňuje úvodní pasáže, zatímco samotné analýze dat a závěru je věnováno relativně méně prostoru.

Silné stránky práce však převažují. Diplomant prokázal, nejenže ovládá teoretické zázemí svého oboru na úrovni odpovídající magisterskému stupni, ale předvedl i výjimečně hluboké pochopení pro vědeckou práci a metodologii. A to byl měl být asi nejdůležitější smysl diplomových prací. Kromě toho lze jako pozitivum uvést i interdisciplinární založení práce. Rozsah a složení použité literatury představuje mírný nadstandard. Pouze ke své vlastní škodě autor podstatněji nerozvinul některá ze svých zajímavých zjištění, jako například „exotifikaci“ alternativ k ekonomickému růstu. Práce je velmi solidně založená a při dalším rozpracování skýtá potenciál rigorózní práce i publikace odborného článku. Autorovi bych

v tomto ohledu doporučoval zapojení pokročilejší statistiky, využití možnosti vizualizovat získané údaje a větší smělost při formulování vlastních závěrů.

Mám za to, že i přes obtíže (autorem reflektované) s reliabilním kódováním hodnocení obsažených v mediálních obsazích, se podařilo v práci ukázat, že daná periodika nijak výrazně nepřispívají ke kritické diskusi o ekonomickém růstu. Autor by se však u obhajoby mohl širě a hlouběji zamyslet nad tím, proč jsou jím sledované pojmy často užívány neutrálně a jaké jsou implikace této neutrality. Diplomant by při obhajobě práce měl dokázat, že jeho vědecká kompetentnost zasluhuje, aby při konečném verdiktu bylo odhlédnuto od formálních nedostatků práce. V tuto chvíli navrhuji hodnocení v rozpětí 14–17 bodů.

V Praze dne 27. října 2008

PhDr. Radim Hladík
Katedra sociologie FSV UK (doktorand)
STSS, Filosofický ústav AV ČR